

van alle levensbehoefte werd besloten, de ter plaatse gebruikelijke *geneeskundige honoraria met ten minste één derde te verhoogen*. — Bij onbemiddelden en bij minder bemiddelde gezinnen, wier verzorging in dienst van het leger staan, zal deze verhooging echter achterwege blijven. Als het publiek daarginds ons werk even hoog waardeert als hier, zal het waarschijnlijk volstrekt geen acht slaan op het feit, dat de geneeskundige stand, *eenig* onder allen, die van hun persoonlijk werk moeten leven, van de uit nood gestelde eischen afstand doet tegenover hen, wien het moeilijk valt, daaraan te voldoen, maar zal het uit het genomen besluit alleen begrijpen, dat de dokter duurder zal worden. En dat zal het zeer ongepast vinden, en niets onbeproefd laten om het besluit te verijdelen.

Een tweede besluit had betrekking op de regeling der uitreiking van geneeskundige attesten bij de verstrekking van levensmiddelen aan de zieken. Op voorstel van S. ALEXANDER werd besloten, aan te dringen op de instelling van een ambtelijke centrale, die zal hebben te beslissen of aan zieken levensmiddelen mogen worden verstrekt, waarvan gezonde personen niet of slechts in beperkte hoeveelheid gebruik mogen maken, en die de geneeskundige attesten daaromtrent zal hebben te beoordeelen. Deze beoordeeling zal moeten geschieden door bepaalde artsen, die in geval van twijfel zoo mogelijk overleg moeten plegen met den collega, die het attest heeft afgegeven. De inrichting der attesten zal door de Aerztekammer moeten worden vastgesteld. Het werd als van zelf sprekend beschouwd, dat bij het afgeven der attesten alleen de gezondheidsbelangen der zieken van invloed mogen zijn (*Allg. med. Centralz.*).

PINKHOF.

INGEZONDEN.

STERFTE AAN TUBERCULOSE NAAR LEEFTIJD EN GESLACHT.

In het *Tijdschrift* van 3 Juni maakt collega SANDERS een paar opmerkingen naar aanleiding van mijn ingezonden mededeeling over bovengenoemd onderwerp. Het zwerfende leven, dat ik op het oogenblik leid, doet mij de beschikking missen over al de gegevens, die ik noodig zou hebben voor een uitvoerig antwoord. Ik stel er echter prijs op, in het kort aan te toonen, dat onze besluiten minder ver uit elkaar loopen, dan collega SANDERS het doet voorkomen.

Wat betreft de beteekenis van het woord „sterfte”, deze verschilt naar gelang van de nadere bepaling, die eraan wordt toegevoegd. Sterfte aan tuberculose wil natuurlijk zeggen het aantal aan tuberculose overleden personen in verhouding tot het aantal levenden; maar sterfte aan tuberculose naar leeftijd en geslacht beteekent verdeling der sterfgevallen aan tuberculose met het oog op leeftijd en geslacht. In de opvatting van collega SANDERS zou men misschien moeten zeggen „absolute sterfte enz. . .”. Hij geeft intusschen zelf toe, dat dit fijne onderscheid weinig gewicht in de schaal legt, omdat de uitkomsten toch dezelfde zijn, en de veronderstelde fout dus geen invloed zou hebben.

Anders wordt het echter, waar collega SANDERS mijn slotsom tracht te ontzenuwen door te beweren, dat de sterfte aan tuberculose te Amsterdam en te Rotterdam tot aan het 14de levensjaar bij de mannen grooter is dan bij de vrouwen. Dit is op zich zelf juist, maar uit zijn statistieken blijkt ook, dat reeds na het 5de jaar de sterfte onder de vrouwen sterk gaat overwegen, dat na de puberteitsjaren de sterfte onder de beide geslachten weer even groot wordt, en na het 48ste jaar die van de mannen voortdurend de overhand houdt, ongeveer hetzelfde verschijnsel als in mijn statistieken. De gegevens over de sterfgevallen beneden het 5de jaar, die mij ten dienste stonden, waren

te klein om er gevolgtrekkingen uit te maken. In zooverre moet ik dus mijn slotsom herzien, en er aan toevoegen, dat in de eerste levensjaren juist het mannelijk geslacht meer door de tuberculose heeft te lijden. Overigens gaan onze gevolgtrekkingen merkwaardig evenwijdig, nl. dat er in de sterfte aan tuberculose, vergeleken naar geslacht en leeftijd, sterk uitgesproken, eigenaardige schommelingen bestaan. Welke invloeden hier in het spel zijn, of dit de puberteit en het moederschap bij de vrouwen en bij de mannen de zware lichamelijke arbeid is, dat alles zijn voorloopig nog gissingen. En welke is de reden, dat tot aan het 5de jaar zooveel meer jongens sterven? Wat mij het meeste belang inboezemde, was het feit, dat als resultante van al die verschillende krachten per slot van rekening toch ongeveer evenveel mannen als vrouwen als slachtoffer vallen, en zoo de verhouding tusschen de twee geslachten nauwkeurig bewaard blijft.

Tijdelijk Amsterdam, 7 Juni 1916.

J. B. F. VAN GILS.

HET VOORSTEL B VAN HET HOOFDBESTUUR.

De afdeling Enschede der Ned. Maatschappij tot bevordering der Geneeskunst heeft op 19 Mei j.l. het volgende schrijven naar het hoofdbestuur der Ned. Maatschappij tot bevordering der Geneeskunst gezonden:

De afdeling Enschede heeft ons opgedragen u, in verband met het voorstel b van het hoofdbestuur op de a.s. algemeene vergadering der Ned. Maatschappij tot bevordering der Geneeskunst, mede te deelen, dat, ingeval dat bindend besluit aangenomen wordt, de afdeling het bindend besluit, voorzover de toestand thans te overzien is, kan noch zal uitvoeren.

Ter toelichting verwijzen wij naar het schrijven door de afdeling op 10 Juli 1910 tot het hoofdbestuur gericht.

w. g. K. MAAS, voorzitter.

w. g. J. H. GESELSCHAP, secretaris.

Er is reeds zooveel over het betreffende vraagstuk geschreven en gewreven, dat wij met een verwijzing naar het schrijven van 10 Juli 1910 meenden te kunnen volstaan. In dat schrijven worden de bezwaren der afdeling opgesomd en toegelicht. Wij zien geen kans het bindend besluit uit te voeren. De ervaring, door ons met de z.g. ziekenbriefjes opgedaan, geeft ons volstrekt geen reden daarover een grooten strijd met ziekenfondsen te gaan beginnen. Het zal in de praktijk o. i. onmiddellijk blijken, dat het bindend besluit niet streng uit te voeren is. Het komt ons eerlijker voor, daarom van te voren openhartig stelling te nemen, in plaats van het bindend besluit z.g. te aanvaarden en er telkens en telkens van af te wijken. Vandaar, dat wij dezen ongebruikelijken weg meenden te moeten gaan.

J. H. GESELSCHAP,

secretaris der afdeling Enschede der

Ned. Maatschappij tot bevordering der Geneeskunst.

Enschede,
7 Juni 1916.

BINDEND BESLUIT IN ZAKE HET AFGEVEN VAN ZIEKENBRIEFJES.

In 1914 heeft de algemeene vergadering met overgrootte meerderheid besloten, dat de leden onzer Maatschappij voortaan betreffende eigen patiënten alléén verklaring van begin en einde der behandeling zouden afgeven (met de reserve, dat de aard van een ongeval mocht worden opgegeven) en het hoofdbestuur opgedragen, dit in een bindend besluit te belichamen. Een gewoon mensch zou zoo zeggen, dat men nu alléén